

Thiopurines

Maag-, Darm- en Leverziekten

Inhoudsopgave

Klik op het onderwerp om verder te lezen.

Algemeen	1
Gebruik	1
Mogelijke bijwerkingen	2
Controles	3
Aanvullende informatie	3
Effect op vruchtbaarheid, zwangerschap en borstvoeding	3
Tot slot	4
Belangrijke telefoonnummers	4

Uw behandelend maag-darm-leverarts (MDL-arts) heeft u geïnformeerd dat u in aanmerking komt voor een onderhoudsbehandeling met een medicijn uit de groep thiopurines. Dit zijn medicijnen die de werking van het immuunsysteem remmen waardoor uw natuurlijke afweer helaas ook onderdrukt wordt. Voorbeelden uit de groep van thiopurines zijn:

- Azathioprine (Imuran®)
- 6-Mercaptopurine(puri-nethol®)
- Tioguanine (Thiosix®)

In verband met een bij u vastgestelde chronische ontstekingsziekte van de darm, zoals de ziekte van Crohn en Colitis Ulcerosa of een auto-immuun hepatitis, wil uw arts met een van deze middelen starten. In deze folder leest u informatie over de werking en bijwerkingen van deze geneesmiddelen en de medische controles bij deze behandeling. Deze folder is géén vervanging van de bijsluiter.

Algemeen

De oorzaak van uw ontstekingsziekte van de darm of lever is tot nu toe onbekend en met medicijnen niet te genezen. Thiopurines zijn medicijnen die worden gebruikt om het ontstekingsproces af te remmen en/of te onderdrukken. Dat leidt tot minder klachten en verkleint de kans op complicaties. Ze worden vaak voorgeschreven wanneer u bijvoorbeeld activiteit krijgt van ziekte onder mesalazine bij Colitis Ulcerosa of bij de ziekte van Crohn na afbouwen van prednison. Verder worden thiopurines gebruikt bij biologicals om antistofvorming tegen deze middelen te voorkomen.

Na het opstarten van het geneesmiddel kan het twee tot drie maanden duren voordat de thiopurine een optimaal effect heeft bereikt. Daarom moet u in de opstartfase van thiopurine vaak nog een periode een ander ontstekingsremmend medicijn (steroïden) gebruiken. Als thiopurine bij u een gunstig effect heeft, kunt u het jarenlang blijven gebruiken. Als het middel bij u niet werkt of als u te veel last heeft van bijwerkingen, adviseert de arts u het gebruik van thiopurine stop te zetten. Na het afbouwen van of stoppen met medicijnen kunnen de ontstekingen en de klachten weer terugkomen.

Gebruik

Thiopurines zijn geneesmiddelen in de vorm van tabletten die lang geleden gebruikt werden bij de behandeling van een vorm van kanker. De dosering die wij bij de eerder genoemde aandoeningen

gebruiken, zijn vele malen lager dan die bij kanker. Hierdoor zullen de bijwerkingen ook veel minder voorkomen en veel milder van aard zijn.

De MDL-arts bepaalt de dagdosering van de thiopurine op basis van uw lichaamsgewicht. Thiopurine moet u tijdens of direct na de maaltijd innemen. U kunt de tabletten doorslikken met voedsel, water of melk. Als u vergeten bent de tabletten in te nemen, neem ze dan op een later tijdstip nog dezelfde dag in. Als u de volgende dag erachter komt dat u ze vergeten bent, neemt u ze dan niet alsnog in. Griepvaccinatie wordt bij gebruik van Azathioprine aangeraden.

Mogelijke bijwerkingen

Na enkele **dagen** tot twee weken na het starten met thiopurines kunt u last krijgen van:

- Een ontsteking van de alvleesklier. Deze klier is gevoelig voor een aantal medicijnen waaronder thiopurines. Typische klachten zijn pijn in de linker bovenbuik, soms uitstralend naar de rug. Een en ander zorgt voor misselijkheid, braken, gevoel van ziek zijn met koorts en eventuele koude rillingen, verminderde eetlust en diarree. Om deze verschijnselen zoveel mogelijk te beperken, kunt u maaltijden het best nuttigen op tijdstippen dat de klachten minder zijn. Gebruik lichte maaltijden en eet vaker op een dag. Als u veel last heeft van misselijkheid en braken, kunt u ook proberen de tabletten tijdelijk in te nemen verdeeld over de dag of voordat u gaat slapen.
- Spierpijn.
- Huiduitslag.
- Spontaan optredende blauwe plekken.

Als u last houdt van een van deze bijwerkingen, neem dan contact op met uw MDL-arts of verpleegkundig specialist.

Op langere termijn, binnen enkele **weken** of maanden na het starten met thiopurine, kunt u last krijgen van:

- Verhoogde kans op infecties, zoals aanhoudende keelpijn en/of hoesten of koorts. Dit wordt veroorzaakt door het effect van het geneesmiddel op het beenmerg, waardoor een stoornis kan optreden in de aanmaak van de witte bloedcellen. De witte bloedcellen zorgen in ons lichaam voor de afweer en beschermen ons tegen ziekteverwekkers onder andere bacteriën, virussen en schimmels. Doordat het beenmerg soms geremd wordt bij de productie van witte bloedcellen, raakt het lichaam bevattelijker voor infecties.
- Spontaan krijgen van blauwe plekken of bloedneuzen door remming van de productie van bloedplaatjes in het beenmerg. Dit kan leiden tot problemen met de stolling.
- Leverfunctiestoornissen die zich kunnen uiten in een gele verkleuring van huid en/of oogwit.
- Alvleesklierontsteking, dat zich kan uiten in heftige continue pijn in de rechter bovenbuik en/of rug.
- Bloedarmoede door verminderde aanmaak van rode bloedcellen in het beenmerg.
- Wratten veroorzaakt door een virusinfectie door verminderde weerstand.
- Er is een licht verhoogde kans op huidkanker en lymfomen (gezwel van de lymfeklier en/of lymfevaten) bij het gebruik van thiopurines.

Waarschuw altijd uw verpleegkundig specialist, MDL-arts of huisarts bij het optreden van bovengenoemde verschijnselen of andere lichamelijke veranderingen tijdens de behandeling.

Controles

Om eventuele stoornissen in de werking van de lever en in de aanmaak van het bloed in een vroeg stadium te ontdekken laat uw MDL-arts of verpleegkundig specialist regelmatig uw bloed onderzoeken.

Houd u daarom strikt aan deze bloedcontroles!

Dit gebeurt in de opstartfase, soms wekelijks of twee wekelijks. Daarna vinden de controles minder vaak plaats.

Aanvullende informatie

- Als u naast azathioprine ook urinezuurverlagende geneesmiddelen gebruikt (bijvoorbeeld bij jicht: Zyloric®, Allopurinol®), moet u uw arts hiervan op de hoogte stellen. De dosis thiopurine moet dan worden aangepast.
- Gebruikt u bloedverdunners, meld het gebruik van thiopurine dan aan de Trombosedienst.
- Thiopurine wordt al heel lang ook voorgeschreven bij orgaantransplantaties en kwaadaardige ziekten, maar dan in veel hogere doseringen.
- Wees voorzichtig met het gebruik van alcohol. In combinatie met het gebruik van thiopurine is de kans groter op stoornissen in de werking van de lever. Gebruik daarom niet meer dan één consumptie alcohol per dag.
- Patiënten die Azathioprine gebruiken, kunnen een verhoogd risico lopen op huidproblemen waaronder huidkanker. Vermijd daarom als u Azathioprine gebruikt een te grote blootstelling aan zonlicht en uv-straling. Wees voorzichtig in de zon. Ga niet urenlang in de felle zon. Gebruik in de zomer een goede zonnebrand. Ga niet onder de zonnebank/solarium. Als u veranderingen in uw huid bemerkt, meldt dit dan aan uw MDL-arts of verpleegkundig specialist.
- U komt in aanmerking voor de jaarlijkse gratis griepvaccinatie vanwege de licht verminderde afweer. U kunt hiervoor terecht bij de huisarts. De griepvaccinatie beschermt helaas niet tegen alle griepsoorten die er zijn.
- Bij gebruik van thiopurine kan toediening van een levend vaccin (bijvoorbeeld BMR en gele koorts) gevaarlijk zijn. Meld het gebruik van thiopurine als u naar het buitenland gaat en u zich wilt laten vaccineren.

Effect op vruchtbaarheid, zwangerschap en borstvoeding

Uit onderzoek is gebleken dat thiopurine geen ernstige nadelige effecten heeft op vruchtbaarheid en zwangerschap. U kunt thiopurine doorgebruiken als u een kind verwent of zwanger bent. Het is wel verstandig om uw kind verwent bij uw MDL-arts te melden, omdat dat belangrijk is met betrekking tot de algehele behandeling van uw ziekte.

Er zijn onvoldoende gegevens bekend over de veiligheid van Azathioprine bij het geven van borstvoeding. Hoewel azathioprine maar in kleine hoeveelheden in de moedermelk komt, wordt gebruik tijdens de borstvoedingsperiode afgeraden.

Er is een speciale folder ontwikkeld met betrekking tot zwangerschap en patiënten met de ziekte van Crohn en Colitis Ulcerosa. Vraag hiernaar tijdens uw bezoek aan de polikliniek.

Tot slot

Als u nog vragen heeft, neem dan contact op met de MDL-arts of de verpleegkundig specialist.

Belangrijke telefoonnummers

ETZ (Elisabeth-TweeSteden Ziekenhuis): (013) 221 00 00

Polikliniek Maag-, Darm- en Leverziekten: (013) 221 02 00

Locatie ETZ Elisabeth
Route 24 en 30
Afdeling endoscopie
Route 50

Locatie ETZ TweeSteden
Afdeling Endoscopie:
Route 59

Maag-, Darm-, Leverziekten, 41_1192 01-19

Copyright® ETZ
Afdeling Communicatie
Aan deze uitgave kunnen geen rechten worden ontleend.